

Mato ZOVKIĆ

U Sarajevu rukopoložen vikarni episkop mitropolita dabrobosanskog

Sveti sinod Sprske pravoslavne Crkve, na zasjedanju u Beogradu u svibnju ove godine, imenovao je arhimandrita dr. Maksima Vasiljevića naslovnim episkopom humskim i vikarnim episkopom mitropolita dabrobosanskog zbog visokih godina sadašnjeg mitropolita Nikolaja. Svečanost biskupskog redjenja, odnosno rukopoloženja ili hijerotinije kako kažu pravoslavci, predvodio je patrijarh Pavle u eparhijskoj crkvi u Sarajevu 17. i 18. srpnja. Mitropolit Nikolaj pozvao je i kardinala Puljića na tu svečanost, ali kako je kardinal zbog ranije preuzetih obveza bio tih dana u Njemačkoj, rado sam prihvatio da ga zastupam. Kandidat potječe iz duboko religiozne pravoslavne obitelji s područja mitropolije dabrobosanske, rođen je 1968. god. Obredu redjenja i svečanom ručku u crkvenom domu na Sokocu prisustvovali su njegovi roditelji te sestra monahinja i druga udana sestra sa svojom obitelji. Studij teologije završio je u Beogradu i Ateni gdje je doktorirao iz patrologije. Do izbora za episkopa predavao je nauk o svecima na Teološkom fakultetu u Beogradu i kršćansku antropologiju na Duhovnoj akademiji u Foči.

Obredi su počeli u subotu tzv. predstavljanjem kandidata u okviru pravoslavne Večernje. Jedan od prisutnih svećenika pred episkopima i sabranim vjernicima službeno je kandidatu priopćio da ga je Sveti sinod imenovao episkopom te zatražio da izrazi svoje prihvatanje. Kandidat je mirno i dostojanstveno izjavio: "Zahvaljujem, prihvaćam i ne protivim se." Nakon toga je slijedilo simboličko prihvatanje u zbor episkopa. Kandidat je poljubio patrijarhov križ i ruku te još sedmorici prisutnih episkopa. Zatim su episkopi s kandidatom, sjedeći za stolom u sredini crkve, pojeli komad pogače i pili iz čaše crnog vina što su ga za tu zgodu poklonili monasi iz manastira Tvrdoš pod koji kandidat pripada. Nakon toga slijedila je Večernja koja je završila ljubljenjem ikone.

Prije liturgije redjenja, koju je prevodio patrijarh s 13 drugih episkopa, kandidat je pred njima i sabranom zajednicom izmolio Vjeronanje

te položio zakletvu o prihvaćanju cjelovite vjere svoje Crkve i spremnosti da u zajedništvu s drugim episkopima obavlja pastirsku službu. Sam obred rukopoloženja sastoji se od posvetne molitve za vrijeme koje je otvoreno evanđelje držano nad glavom kandidata. Novi episkop držao je na kraju pristupnu propovijed. Zahvalivši roditeljima, učiteljima i prijateljima što su ga dosada pratili kroza život, istaknuo je da bitnim u službi episkopa vidi predvođenje euharistije koja vjernike povezuje u Crkvu: "Tom iskustvu da pripadamo jedni drugima vodi nas nitko drugi do Duh Sveti u Euharistiji. To otvaranje pojedinca prema zajednici, otvaranje historije prema budućnosti, zemlje prema Nebu jest i bit će moja propovijed i moja vjera." Svojom pastirskom dužnošću smatra prenositi "eshatološku poruku radosti Svetoga Duha i nade u konačno izbavljenje i preobrazbu svijeta". Želi pridonositi jedinstvu svoje Crkve ali i svih Crkva koje su "pozvane nadilaziti zatvaranje u svoje nacionalne granice". Drugima u Bosni Hercegovini upućuje poruku nade i jedinstva: "Ne jedinstva mondijalističkog i globalističkog nego onoga jedinstva u kojem se poštuje sloboda, dostojanstvo i odlike svakog naroda bez izuzetka."

Svečani ručak priređen je u crkvenom domu na Sokocu koji je mitropolit Nikolaj sagradio sa svojim sveštenicima za crkvene sastanke te pod istim krovom otvorio ambulantu za sirmašne pacijente i ured Karitasa. Među oko 300 uzvanika bila je skupina pravoslavnih vjernika iz Francuske i Francuza iz parohije na kojoj je godinu dana služio otac Maksim. Niz od desetak zdravica kod stola otvorio je mitropolit Nikolaj; ja sam u ime kardinala Puljića čestitao pravoslavnim vjernicima mitropolije dabrobosanske na obogaćenju u zboru episkopa, podsjetivši da je novi episkop u obredu redjenja rekao kako je Crkva onde gdje episkopi i prezbiteri slave liturgiju. Predstavnik Teološkog fakulteta iz Beograda dr. Perišić i Duhovne akademije iz Foče dr. Puzović potaknuli su dosadašnjeg kolegu da ne zapusti teologiju koja mu je porebna za službu poučavanja.

Donosimo na teološkom srpskom nastupnu homiliju novoga episkopa koja je bila jedina propovijed na liturgijskom slavlju rukopoloženja.

**Beseda episkopa Maksima humskog na hirotoniji
Sarajevo, 18./5. jula 2004.**

Stojeći sa divljenjem, strahopoštovanjem i slavoslovljenjem pred Gospodom, posle blagodatnog i trepetnog čina episkopskog rukopoloženja mene nedoraslog i nedostojnog, a pod utiskom strašnih obećanja datih pred Njim u prepunoj Crkvi Njegovoj danas, usudujem se da izustim reč, ljudsku reč blagodarnosti, posvećenosti i poslušnosti. *Blagodarnosti*, jer se

danas, Svjatjejši Vladiko, nada mnom u ovoj Svetinji nad svetinjama svrši čudesna tajna Pedesetnice, u prisustvu sunarodnika ovih krajeva ali i mnogih drugih prisutnih naroda. *Posvećenosti*, pak, jer od danas treba da ne živim više sebi nego Gospodu i Crkvi Njegovoj u službi Krsta i Jevandelja... A *poslušnosti* zato što je moje srce, posle početnog oklevanja, napokon postalo spremno da tvori volju Božiju i služi Majci Crkvi, svesno da se samo blagodareći ljubavi Božijoj u Crkvi drži nad ambisom nebića.

Zahvalan sam Trojičnome Bogu za sve darove Njegove: od rođenja do danas, za roditelje, braću i sestre po telu i duhu, za učitelje i za sve prijatelje - od Bosne ponosne preko Hercegovine, Srbije, raspetog Kosova i Metohije, Velike Crkve Konstantinopoljske i eklisioliškog jedinstva Pravoslavlja koje izražava, drevne Jelade, brdovitog i nemirnog Balkana, Evrope koja se ponovo rađa, svetlo-mudrog Istoka i zahuktalo-moćnog Zapada; blagodarim Tvorcu za sva bića, živuljke i biljke ove planete Zemlje, za Nebo, za Sunce, Mesec i Zvezde ove naše i svih drugih galaksija Božijeg Univerzuma koji diše u ritmu kosmičke Liturgije očekujući Dan svoga spasenja i obnovljenja - u Onome Koji Beše, Koji Jeste i Koji Dolazi - Hristu Bogočoveku.

Blagodarim svima prisutnima ovde i odsutnima odavde, i preminulima u nadi na vaskrsenje. Sve nas zajedno povezuje jedna i jedina stvar: učešće u Zajednici Evharistije. A opet, tom iskustvu *da pripadamo jedni drugima* vodi nas niko drugi do Sveti Duh u Evharistiji. To otvaranje individue prema zajednici, otvaranje istorije prema budućnosti, zemlje prema Nebu... jeste i biće moja propoved i moja vera...

Tu i takvu *veru* "jednom za svagda predatu svetima" obavezah se danas ne da čuvam ubuduće kao nekakvu arheološku vrednost, nego da je svedočim kao živu stvarnost, doživljavanu i tumačenu u duhu teologije Vaseljenskih Sabora, drevnih i novijih Otaca i Učitelja Crkve i iskustva Svetih. No sve to u kontekstu potreba savremenog čoveka, našeg bližnjeg koji je žestoko kušan i ophrvan strepnjom pred neizvesnom budućnošću. Reč episkopska treba da bude reč ljubavi, krsnog samoispražnjenja, razumevanja. To je poruka koja treba da dodirne egzistencijalne "strune" čoveka i za kojom čovek ima toliko potrebe u svojim tragičnim bezizlazima. Trajno zagledani u Carstvo Boga i bogolikih ličnosti, dužni smo da prenosimo poruku eshatološke radosti Svetoga Duha i nade za konačnim izbavljenjem i preobražajem sveta, iskupljenjem od smrti i propadljivosti,... koju nadu Crkva trajno ovaploćuje.

Ova je vera natopljena etosom žrtvovanja za drugoga, čije je ishodište u svetoj Evharistiji i asketskom životu. To je Crkva koja prihvata svakog, a naročito grešnike, od kojih sam prvi ja, i koja se ugleda na Hrista, "krotkog

i smirenog srca”, kao dobrog Samarjanina koji “izliva ulje i vino” na rane ljudske. Molimo se Čovekoljubivom Gospodu da isceli rane svih nas, a posebno najnovijih živih mučenika oca Jeremije i sina mu Aleksandra...

Pozvan sam danas takođe da čuvam i onaj najdragoceniji i najviši dar, dar *mira, jedinstva i sabornosti* Crkve, koji davo toliko nenavidi a koji ljudske slabosti i gresi narušavaju. Na tom putu stoje i druge teškoće. Između ostalog, u svetu koji dolazi, licem u lice sa etosom zapadnog Hrišćanstva i kulture, Pravoslavlje neće moći da pruži svoje svedočenje ako bude iscepkano, nego samo “jednim ustima i jednim srcem”. Crkve su pozvane da prevaziđu zatočenje u svojim nacionalnim granicama, i da se ispoljavaju i deluju kao *jedna* Crkva.

Stojeći sa poštovanjem i divljenjem pred stradalnim narodima i nevinim žrtvama ove nesrećne ali ponosne zemlje, neka mi, Svesvjatjejši, bude dozvoljeno da i njima usmerim poruku nade: Nepoznati su i nedokučivi putevi Gospodnji! Iz meteža istorije čovečanstva pojavljuje se nova stvarnost koju Bog upotrebljava kao oruđe blagoslova Svome svetu. Mi koji nejaki i prokaženi pred svetom “hodimo verom, a ne znanjem” (2 Kor. 5, 7) - gledamo sa nadom u jednu budućnost jedinstva svehrišćanskog i sveljudskog na slavu Božiju i na spasenje čoveka. Ne jedinstva monijalističkog i globalističkog nego onoga jedinstva u kome se poštuje sloboda, dostojanstvo i neponovljivost svake ljudske ličnosti bez izuzetka, kao i specifičnosti i odlike svakog naroda bez izuzetka.

Veliki ciljevi Božiji poklapaju se sa mojim skromnim željama na dobrobit Crkve i Pravoslavlja, sa mojom verom i nadom.

Znajući da je sve ovo, Svjatjejši Vladiko i časni zборе Jeraraha, draga braćo i sestre, nemoguće postići vlastitim silama molim se svima Vama, da se molite Gospodu da me On ukrepljuje, prosvetljuje i upravlja korake moje. Neka me “milost Gospodnja prati u sve dane života moga”, eda bi se savršenstvom Duha ispunili nedostaci mene svegrešnog.

Blagoslovite, Svesvjatjejši, ovu našu veru i nadu, da i kroz nas današnje Njegove služitelje, kao što se desilo u Jerusalimu pre dve hiljade godina sa Svetim Apostolima, bude prineta služba volji Njegovoj i proslavi se Svesveto Ime Njegovo, Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.